

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/26. számú
törvényjavaslat**

**a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi
CXXVIII. törvény módosításáról**

**Előadó: dr. Varga Judit
igazságügyi miniszter**

Budapest, 2022. május

2022. évi ... törvény

a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény módosításáról

1. §

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. §-a a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Kormány szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárítása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben – a 21–24. alcímben meghatározott rendkívüli intézkedéseken és szabályokon túl – az élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonság, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(4) A Kormány a (3) bekezdés szerinti jogkörét – a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan – a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek megelőzése, kezelése, felszámolása céljából gyakorolhatja.”

2. §

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 24/A. alcím címében az „összefüggő veszélyhelyzetben” szövegrész helyébe az „összefüggő veszélyhelyzetben, továbbá a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárítása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben” szöveg lép.

3. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

4. §

Az 1. § és a 2. § az Alaptörvény 53. és 54. cikke alapján sarkalatosnak minősül.

Általános indokolás

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény módosítása az Alaptörvény tizedik módosításához kapcsolódik, nevezetesen, az új veszélyhelyzeti esetkörre határoz meg a Kormány számára a cselekvést lehetővé tevő rendelkezéseket, mintául pedig az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzeti szabályok szolgáltak.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1-2. §

A módosítás iktatja be a katasztrófavédelmi törvény új rendelkezéseit, amelyek a járványveszély miatti intézkedésekre vonatkozó szabályokhoz hasonlóan határozzák meg a Kormány cselekvési lehetőségeit az új különleges jogrendi esetkörök kihirdetése esetére.

A veszélyhelyzet új esetköreire is alkalmazandó azon alkotmányossági követelmény, hogy az alapvető jogok korlátozására kizárólag a különleges jogrendet kiváltó eseményhez igazodóan a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet sor, így a módosítással érintett esetben a hazánkkal szomszédos országban kialakult fegyveres konfliktus, háborús helyzet, valamint humanitárius katasztrófa magyarországi hatásainak kezelésére, következményeinek enyhítése érdekében hozhatóak intézkedések. Ezen intézkedéseket igénylő esetek köre sokféle lehet, a koronavírus-világjárvány is bizonyította, hogy az egészségügyi intézkedések mellett a kormányoknak a társadalmi és gazdasági kihívásokra is válaszokat kellett adniuk. Ugyanígy egy humanitárius válsághelyzetben nemcsak a menekültügyi vagy foglalkoztatási jogszabályoktól való kedvezőbb eltérésekre lehet szükség, hanem egyéb intézkedések bevezetése is alátámasztható.

A törvényjavaslat alapján jelen új veszélyhelyzeti esetkörben a különleges jogrendet kiváltó esemény magyarországi hatásainak megelőzéséhez, kezeléséhez, felszámolásához kap a Kormány rendkívüli intézkedési jogosultságot. Hasonlóan a hatályos veszélyhelyzeti szabályokhoz, a Kormány jogi és politikai felelősségébe tartozó kérdés, hogy mely rendkívüli intézkedéseket vezeti be. Ezek bevezetése során a Kormánynak mindig esetről-esetre kell vizsgálnia a beavatkozás szükségességét, annak halaszthatatlanságát, a rendes jogrendi eszközökkel való szabályozás lehetetlenségét vagy korlátozottságát, továbbá a ténylegesen alkalmazandó rendkívüli intézkedések előírásának jogpolitikai szegmenseit: a szabályozás ezen legitim céljai minden esetben a különleges jogrendet kiváltó esemény és annak magyarországi hatásai ismeretében ítéltetők meg.

Ezen alkotmányossági követelmények érvényesülését a veszélyhelyzetet kihirdető Kormány folyamatosan biztosítani köteles, és ha a rendkívüli intézkedésekkel való kormányzati eljárásnak – ideértve az alapvető jog korlátozását vagy felfüggesztését – a feltételei nem állnak fenn, a Kormány haladéktalanul köteles gondoskodni a rendes jogrendi működés visszaállításáról, az alapvető jog korlátozásának vagy felfüggesztésének megszüntetéséről.

A szabályozással kapcsolatos garanciális szabály, hogy a Kormány által hozott veszélyhelyzeti intézkedéseket erre irányuló indítvány esetén az Alkotmánybíróság köteles felülvizsgálni. Az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzeti jogszabályok alkotmányossági vizsgálata során kialakított

gyakorlata alapján a rendes jogrendi mértéken túl korlátozható alapjogokkal kapcsolatban vizsgálja, hogy az alkotmánybírósági indítványban kifogásolt intézkedéssel

- az adott alapjogba történt-e beavatkozás,
- az alapjogkorlátozásnak van-e legitim célja, és a legitim cél a különleges jogrendet kiváltó esemény vagy ezek következményei megelőzéséhez, kezeléséhez, felszámolásához kapcsolódik-e,
- az alapjogkorlátozás alkalmas-e a legitim cél elérésére,
- az alapjogkorlátozás arányossága megállapítható-e, ennek keretében pedig azt is, hogy – az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésére is figyelemmel – a jogalkotó időközönként meggyőződött-e a korlátozás fenntartásának, meghosszabbításának indokoltságáról.

3. §

Hatálybaléptető rendelkezés.

4. §

A törvény sarkalatossági záradéka.